

ring være at begære virksomheden konkurs for dermed at standse restancetilvæksten, men en væsentlig del af det offentlige udlæg foretages hos virksomheder, der er betalingsdygtige, og hvor betingelserne for at afsige konkursdekret derfor ikke er opfyldt.

Udvalget har overvejet, om der findes andre effektive muligheder for restanceinddrivelse, der vil kunne træde i stedet for udlægsadgangen, herunder f.eks. genindførelsen af et konkursprivilegium for skatte- og afgiftskrav. Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at disse andre muligheder er utilstrækkelige, hvis et væsentligt provenutab for det offentlige skal undgås.

Udvalget er derfor af den opfattelse, at en ordning med virksomhedspant, der omfatter en væsentlig del af en virksomheds aktiver, som et uomgængeligt element må indeholde en regel om, at virksomhedspantrettigheder skal respektere senere udlæg for skatte- og afgiftskrav mv., hvis et væsentligt provenutab for det offentlige ved indførelse af virksomhedspant skal undgås.

– Reglens nærmere udformning

Udvalget har overvejet den nærmere afgrænsning af de krav, der bør omfattes af en sådan regel. Med henvisning til, at reglen har sin begrundelse i Told-Skats restanceinddrivelse, er udvalget af den opfattelse, at ordningen så vidt muligt bør begrænses til det offentlige krav på skyldige skatter og afgifter mv.

Denne afgrænsning kan imidlertid give anledning til vanskeligheder. En artsbestemt definition af disse krav, f.eks. til alle »skatte- og afgiftskrav mv.«, må således antages at give anledning til tvivlsspørgsmål, der i givet fald ville foranledige en række tvister ved domstolene.

Udvalget har også overvejet, om en bestemmelse bør indeholde en henvisning til de enkelte love, kravet skal hidrøre fra, for at blive tillagt prioritetsstilling forud for virksomhedspant. Det ville imidlertid nødvendiggøre en henvisning til et meget stort antal love. Udvalget har derfor fundet, at en sådan afgrænsning af de relevante krav er uhensigtsmæssig.

Udvalget finder derfor, at bestemmelsen bør omfatte krav, der er tillagt udpantningsret. Det vil bl.a. omfatte krav i henhold til kildeskatteloven, momsloven, fondsbeskatningsloven, toldloven og tinglysningsafgiftsloven. Det vil endvidere omfatte visse af ATP's krav, herunder krav på finansieringsbidrag til Lønmodtagernes Garantifond. Ved en sådan afgrænsning omfattes imidlertid også en række krav, der ikke er af skatte- eller afgiftsmæssig karakter, f.eks. bøder, afgifter, gebyrer og visse udgifter mv. i henhold til miljøbeskyttelsesloven, skovloven og retsplejeloven. Ud-

valget har imidlertid fundet, at en lang række af disse krav vil være mindre praktisk relevante for så vidt angår langt hovedparten af de virksomheder, der vil anvende en ordning med virksomhedspant. Udvalget har derfor ikke tillagt det afgørende betydning, at også disse krav kan opnå prioritetsstilling forud for virksomhedspant.

Endvidere har udvalget lagt vægt på, at der må stilles store krav om klarhed og entydighed til en bestemmelse, hvorefter en tinglyst virksomhedspanteret skal vige for senere retsforfølgning.

Efter udvalgets opfattelse bør kredsen af krav, der kan opnå fortrinsstilling, derfor afgrænses til offentligretlige krav, der er tillagt udpantningsret.

Udvalget foreslår på den baggrund en regel, der går ud på, at virksomhedspant skal respektere senere udlæg for offentligretlige krav, der er tillagt udpantningsret, hvis udlægshaveren senest 3 hverdage efter udlæggets foretagelse har givet meddelelse til virksomhedspanthaveren om udlægget.

– Udlæg for private krav

Udvalget har overvejet, om en regel, der går ud på, at virksomhedspanterettigheder skal respektere senere udlæg, også bør gælde til fordel for private kreditorer. En sådan regel ville i givet fald først og fremmest være begrundet i et hensyn til ligestilling af kreditorerne.

Det er udvalgets opfattelse, at der skal foreligge ganske særlige og tvingende grunde til at fravige ovennævnte formueretlige regel om, at tinglyste pantrettigheder er beskyttet over for senere retsforfølgende kreditorer. Det er udvalgets opfattelse, at det ikke er tilfældet for så vidt angår private krav. Det skyldes navnlig, at private kreditorer i modsætning til det offentlige normalt har mulighed for at tage højde for, at en virksomhed har pantsat en væsentlig del af sine aktiver i et virksomhedspant. Private kreditorer kan således undlade at levere på kredit eller i deres almindelige prispolitik tage højde for risikoen for ikke at kunne foretage udlæg hos virksomhederne i samme omfang som tidligere.

Endelig har det spillet en rolle for udvalget, at det offentlige altid vil være i stand til at udrede et eventuelt opnået auktionsprovenu, hvis udlægget bortfalder i forhold til pantsætterens konkursbo mv., jf. konkurslovens § 71. Dette vil ikke nødvendigvis være tilfældet for en privat kreditor.

Der henvises til betænkningen side 93-97 og 163-171.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag. Justitsministeriet er enig med udvalget i, at en særlig regel om, at et tinglyst virksom-